Verslag Vendelinusvergadering 10-12-2016

Zoals de traditie het voorschrijft is er in december een kerstfeest. Het begon met een geslaagde receptie: wijn (bezorgd door Fernand), frisdrank, vruchtensap, veel hapjes, klaargemaakt door “onze kok Richard”. Rosa, Marcelline en Jeanine hebben echt hun best gedaan. Ook de mensen van de Cosmodrome verdienen onze dank, niet alleen voor het klaarzetten maar natuurlijk ook voor de gastvrijheid die we er genieten. We hebben ook aardig wat hulp van Seppe gekregen.

Daarna gaf Jeanine een administratief overzicht van 2016. De verschillende bijdragen verschenen op het scherm (een hele boterham en erg gevarieerd!).Ook de financiële kant werd belicht en we mogen gerust zeggen dat die er goed uitziet (wat aan Roel de reactie ontlokte: “dan is volgend jaar een gratis jaar?”).

Het is tevens de gewoonte om op deze dag een wat luchtiger onderwerp te behandelen:

Enkele maanverhalen en “waar de sterre bleef stillestaan”

Het verhaal van de bamboesnijder (princes Kaguya-hime)

Een oude bamboesnijder vindt in een bamboestok een piekklein meisje, die, zo wordt gezegd, afkomstig is van Tsuki-no-Miykado (de hoofdstad van de maan). Ze wordt opgevoed door de bamboesnijder en zijn vrouw en wanneer de keizer haar ten huwelijk vraagt, zegt ze “ik ben niet van deze wereld” en keert ze terug naar de maan. De keizer verbrandt haar afscheidsbrief op de plek “het dichtst bij de hemel” (de berg Fuji) in de hoop dat dit bericht het meisje op de maan kan bereiken.

De volle maan heeft verschillende namen, afhankelijk van de tijd van het jaar: die van januari is de wolfsmaan, september de oogstmaan en oktober de jachtmaan.

De zogenaamde “blue moon” (once in a blue moon = bijna nooit) was oorspronkelijk de derde volle maan in een seizoen dat vier volle manen telt i.p.v. de normale drie.

Eén lunatie duurt 29,53 dagen en een tropisch jaar 365,24. Er zijn dus 365,24/29,53 = 12,37 lunaties in een tropisch jaar. Dat jaar is dus ruwweg 11 dagen langer dan het aantal dagen in

12 lunaties. Dus elke twee of drie jaar (zevenmaal in de 19-jarige cyclus van Meton) is er een extra maan en die moet natuurlijk in één van de vier seizoen voorkomen.

De cyclus van Meton (5de eeuw v.C.): 19 tropische jaren = 6939,602 dagen en 236 lunaties = 6939,688 dagen.

Natuurlijk is een volle maan niet blauw, behalve als er een krachtige vulkaanuitbarsting (bv. de Krakatoa in 1883) heeft plaatsgevonden of bij hevige bosbranden. Deeltjes met als afmeting ca. 1 µm verstrooien rood licht zeer goed. Maar nu wordt de term blue moon gebruikt voor de tweede volle maan in één maand.

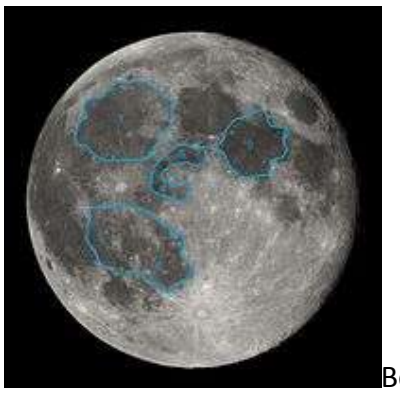

In verschillende culturen is er op een volle maan een haas te zien.

Zo vertrok de god Quetzalcoatl op reis en kreeg na lange tijd enorme honger en dorst. Toen bood een haas zich zelf aan als voedsel. De god, ontroerd door deze geste, plaatste de haas op de maan en zei: “jij mag dan slechts een haas zijn, maar iedereen zal jou steeds zien als een licht in de hemel”.

Bij de chinezen was de haas een levenselexier aan het bereiden, terwijl hij in Japan bezig is met rijst fijnstampen voor het bereiden van rijstkoek.

Ook tijdens de vlucht van Apollo 11 kwam het beestje ter sprake. In een conversatie tussen Houston en Apollo 11, zei Aldrin vlak voor de landing: “Okay, we’ll keep a close eye out for the bunny girl”.

Bekender bij ons is het “mannetje in de maan”

Ogen zijn Mare Imbrium en Mare Serenitatis, de neus Sinus Aestuum, de open mond Mare Nubium en Mare Cognitum. Over het ontstaan hiervan doen allerhande verhalen de ronde: een naar de maan verbannen misdadiger, Caïn, een man gestraft omdat hij op Sabat hout

ging sprokkelen,… Het komt veelvuldig aan bod in de literatuur: Dante, Tolkien, Plutarchus, Shakespeare.

Volgens de chinezen bestaat de maan uit water en waren er 12 manen, overeenkomstig de 12 maanden. Bij bepaalde Inuitstammen noemde men de maan “Anningan”. Hij joeg steeds op de zon, vergat dan te eten en werd daardoor dunner en dunner. Dan verdween hij om voedsel te zoeken en ging vervolgens weer achter de zon aan.

De weerwolf wordt geassocieerd met volle maan.

Hij heeft een menselijke vorm, maar verandert bij volle maan in een (kwaadaardige) wolf. De psychiatrische conditie waarin iemand gelooft dat hij een wolf (dier) is noemt men lycantropie (het Griekse lycos betekent wolf).

Tevens werden volgende onzinnige verhalen ontkracht: bij volle maan gebeuren meer geboortes en ook wanneer de maan in haar perigeum staat (o.w.v. getijdenkrachten!!).

Bron: Tim Trachet in De Redactie.be van de VRT

In een colloquium in Groningen discuteerden astronomen, filosofen, bijbelkenners over het verhaal dat in de bijbel van Mattheus is te lezen: drie wijzen hadden een ster in het oosten gezien en gingen eer betonen aan de koning van de Joden.

Hierover bestaan twee grote categorieën van opvattingen:

1. Er was inderdaad een sterachtig object te zien, nova of supernova, komeet, heldere meteoor, planeet.
2. Samenstand van hemellichamen: planeten met sterren, planeten onderling, planeet bij de maan.

Astronoom Molnar heeft berekend dat er op 17 april 6 v.C. een bedekking van Jupiter door de maan gebeurde in het teken Ram. Jupiter wordt geassocieerd met koningen en de Ram met Judea.

Maar koninklijke geboortehoroscopen werden nooit vóór de geboorte wel erna getrokken en bovendien wordt het teken Ram eerder met Perzië verbonden dan met Judea.

Altijd wordt ook beweerd dat de Wijzen of Magiërs astrologen waren. Het woord Magiër is afkomstig van magus het Perzisch woord voor priester. Historisch blijkt nu dat magoi = waarzegger = astroloog = tovenaar in het begin van onze tijdrekening helemaal die betekenis niet had.

De passage uit Mattheus is bijgevolg een erg onbetrouwbare bron. De evangelies van Lucas en Mattheus spreken elkaar over de omstandigheden van de geboorte van Jezus sterk tegen. Lucas zegt bovendien niets over Wijzen en de ster. Bovendien werden deze evangelies 70 tot 80 jaar na de geboorte van Jezus opgesteld door mensen die geen getuigen zijn geweest.

Besluit: Het verhaal van Bethlehem kan als een mythe worden beschouwd met een erg symbolische betekenis. Het blijft dus wat onzinnig om steeds maar wetenschappelijke verklaringen te blijven zoeken voor de “ster van de Wijzen”.

Tony

Hieronder enkele sfeerfoto’s, gemaakt door Rosa. Waarvoor onze dank.

